

Contes David Castillo

El límit dels desemparrats

Cinc anys després del seu debut narratiu amb el recull de contes *La llum dels orfes*, Jaume Ferrer Sancho ens ofereix amb *Falenes* una nova demostració del seu talent, dels seus dots d'observació i de la capacitat de captar la vida quotidiana dins uns artefactes breus, a l'altura dels millors conreadors del gènere.

Nascut a Ciutat de Mallorca el 1958, Ferrer Sancho va estudiar medicina i filologia catalana. Actualment és pneumòleg i té importants treballs publicats de la seva especialitat. Explico aquesta dada lateral per justificar la peça magistral de *Falenes*, el relat *Empelt*, que descriu el final d'un motorista. Ferrer sempre ens mostra aspectes esfereïdors de la vida des de l'angle de la pietat dels grans mestres de la narrativa breu realista del segle XX. La situació de la mare, amb qui inicia la narració, el procediment narratiu del muntatge i l'estructura en *flashbacks* atorguen a la peça una contundència i alhora una solemnitat que m'ha recordat John Cheever i el Raymond Carver més inspirat. Tant els protocols mèdics o l'extracció d'òrgans estan ben trenats, així com el determinisme de l'accident al carrer Roger de Flor. *Empelt* és de la categoria d'un relat que va publicar en el llibre anterior, en què el protagonista heretava l'agressiu gos del seu pare. L'animal era l'única persona que acceptava, tot i que el pare i el fill havien mantingut una relació difícil. Ferrer Sancho crea criatures desamparades, i ho fa amb la lleugeresa intensa de Txékhov, amb tot el seu caire confessional i poètic. Podríem

Jaume Ferrer Sancho, des d'un dels despatxos de l'hospital on treballa ARXIU

parlar d'intimisme domèstic perquè els contes despleguen una calidesa, des dels diferents formats que utilitza. L'epistolari *Junts* és un prodigi que m'ha recordat els contes de Rodoreda i Cortázar, tant per l'equívoc d'una relació en va com per l'esperança que desprèn.

Alguns dels contes estan plantejats com a monòlegs, altres són decididament

dialogats, però sempre –com en el cas paradigmàtic d'*En blanc*– hi ha una reflexió sobre els efectes del pas del temps.

L'imprevisible és un altre dels factors que empra Ferrer Sancho. En aquest aspecte el situaria més a prop de Bontempelli, Buzzati, Calders i el celebrat Paul Auster. No sé si són lectures de capçalera, però m'agrada pensar ells perquè Ferrer

és molt gran. La seva prosa, carregada de dialectalismes, exhibeix un estil personalíssim. Llàstima que ens arribi en aquesta època de foscor. Com Céline, com Bulgàkov, Ferrer pertany a l'estirp dels metges escriptors. Llegint contes com els esmentats i *Voltors* ens adonarem que la nostra literatura és ben viva, fins i tot quan assaboreix aires elegíacs. *

Falenes
Autor: Jaume Ferrer Sancho
Editorial: Arola
Tarragona, 2012
Pàgines: 168
Preu: 15 euros

Novel·la Jordi Capdevila

Humor per foragitar fantasmes

Potser sí que l'humor pot arribar a ser el millor antídoto contra la depressió col·lectiva que patim. Almenys així ho han entès els lectors catalans en entronitzar la novel·la de títol fastuós *L'avi de 100 anys que es va escapar per la finestra*. Una astracanada ben tramada, que fa passar una bona estona i pot generar més d'una riallada. Una mena de divertiment apte per combatre amb humor situacions desequilibrades, però que no s'incrustarà en el cànon literari.

Coincidint amb l'arribada a les llibreries catalanes del *best seller* de Jonas Jonasson, Proa ha incorporat al seu catàleg un llibre de característiques semblants, però més ben estructurat i immers en ple segle XXI. És a dir, inserit en la societat actual i no en la nostàlgica del passat segle. Un gran encert. Es tracta de la pri-

mera novel·la d'Anna Monreal, *Olives picants*. Una narrativa àgil, directa, prou fresca, amb pinzellades eròtiques i també amb una bona dosi d'humor, però que provoca més somriures que riallades. Encara hi podem trobar més coincidències amb l'avi suec, com és el d'una protagonista madura, que s'escapa per la finestra de la seva viudeta per cercar nous espais de llibertat.

El relat aplega tres històries que al final conflueixen, protagonitzades per tres dones de diferents generacions. Per una banda hi ha la senyora de 65 anys, viuda fa poc i que regenta una parada d'olives i bacallà al mercat. En contraposició ens trobem amb la Rut, que en té 29, i no sap per què cap home no es fixa en ella. També hi té un paper determinant la Muriel, ni tan gran ni tan jove, que cerca desesperadament l'home

que va engendrar el seu fill a qui necessita trobar per salvar la vida del noi. Tres històries que confluiran al final de la novel·la i mostraran que no totes les apostes agosarades a la vida són satisfactòries però que val la pena afrontar-les.

Més femenina que feminista

Una novel·la més femenina que feminista, ja que les seves protagonistes reflecteixen el missatge, ja ben establert en la societat actual, del poder de decisió de les dones en els conflictes de gènere davant d'uns homes desconcertats que només saben respondre amb evasions, excuses i falsedats. No reclamen drets, elles, sinó que els exerceixen sense complexos i volen respostes concretes, sinceritat i fets. Reclamen una conducta humana compartida que no admet ni de bon tros el món més

masclista que masculí de l'home actual, que ha passat de ser dominador en les relacions afectives a moure's gairebé sempre amb aire dubitatiu i poruc.

Possiblement aquest missatge soterrat que desprèn el llibre ha motivat que guanyés el premi El lector de l'Odissea. Però també hi deu haver influït, i molt, un llenguatge i un estil literari clar, nítid i directe que enganxa des de la primera pàgina.

Tant els personatges com les seves vivències, situacions i pensaments són explicats amb una prosa àgil, les paraules riques i adients, i amb la ironia i a vegades el sarcasme suficients per fer comprendre l'estat d'ànim individual i col·lectiu que desenvolupa la història.

Una obra que és una alenada d'aire fresc, tot i que no ve del nord escandinau, ara tan de moda. *

Olives picants
Autora: Anna Monreal
Premi Lector de l'Odissea
Editorial: Proa
Barcelona, 2012
Pàgines: 285
Preu: 19 euros